VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 146)

z dnia 25 września 2014 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 146)

25 września 2014 r.

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, obradująca pod przewodnictwem posła **Stanisława Żelichowskiego (PSL)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– „Informację o stanie, wypełnianiu swych funkcji, w tym ochronie informacji geologicznej przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy – Państwową Służbę Geologiczną – Państwową Służbę Hydrogeologiczną".

W posiedzeniu udział wzięli: **Sławomir Brodziński** podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska wraz ze współpracownikami, **Roman Smółka** kierownik Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, I zastępca dyrektora – dyrektor ds. geoinformacji wraz ze współpracownikami, ppłk **Jacek Gawryszewski** zastępca szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, **Kornel Drabarek** wicedyrektor Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli, **Jerzy Swatoń** dyrektor Departamentu Ochrony Ziemi Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wraz ze współpracownikiem.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Bartosz Bąk**, **Bogusława Kram**, **Krystyna Pająk** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Stanisław Żelichowski (PSL):

Szanowni państwo, bardzo serdecznie witam mimo późnej pory. No, ale taki jest w Sejmie rozkład korzystania z sal, że tylko o tej porze mogliśmy się spotkać.

Witam panie posłanki, panów posłów.

Stwierdzam kworum.

Witam pana ministra Brodzińskiego ze wszystkimi współpracownikami.

Z tego co wiem, jest pan pułkownik Jacek Gawryszewski, zastępca Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, serdecznie witam.

Witam wszystkich przybyłych na dzisiejsze posiedzenie, które zwołane jest w trybie art. 152 ust. 2 regulaminu Sejmu.

Przypominam, że ten artykuł służył w zamyśle regulaminu Sejmu temu, że jak zaistniała jakaś bardzo ważna sprawa w państwie a nie zdążyło się tego podać do planu pracy to wówczas jest szansa, żeby 1/3 członków Komisji podpisała się pod wnioskiem, aby tę ważną sprawę rozpatrzyć.

My mamy tu sytuację trochę odwrotną. Otóż, tuż przed wakacjami, rozmawialiśmy o szerokim aspekcie geologii, na grudzień przyjęliśmy w planie pracy – na wniosek pana przewodniczącego Jędryska – temat dotyczący geologii. No, ale skoro wpłynął taki wniosek od grupy posłów, nie mamy innego wyjścia, jak spotkać się, żeby debatować po raz kolejny na ten sam temat.

Z wniosku wynika, że NIK oceniła skrajnie negatywnie działania PIG. Nie wiem, jaka jest skala tych ocen, bo zwykle jak NIK ocenia coś skrajnie negatywnie, to składa zawiadomienia do prokuratury. Tu nic takiego nie miało miejsca.

We wniosku czytamy też, że mogą powstać „potencjalnie ogromne straty Skarbu Państwa". W związku z tym, zajmujemy się tym.

Bardzo proszę, oddaję głos panu przewodniczącemu Jędryskowi.

Poseł Mariusz Orion Jędrysek (PiS):

Szanowni państwo, przede wszystkim tą nagłą sytuacją było to, że w trybie nagłym odwołano dyrektora Państwowego Instytutu Geologicznego.

To było już po tym, jak ten temat został zgłoszony do planu pracy a to jest dosyć istotna sprawa. Przedłużała się też sprawa wyłonienia nowego dyrektora. Mieliśmy dość enigmatyczne informacje na ten temat. Chodzi o artykuł, w oparciu o który został odwołany dyrektor PIG. Te informacje nie bardzo się zgadzały a, w każdym razie, były niepełne.

W związku z tym, doszliśmy do wniosku z grupą posłów, że warto tę sprawę przyspieszyć i warto się nad tym pochylić. Tym bardziej, że było wiadomo, iż firmy naftowe uciekają z Polski. I faktycznie tak się stało, bo kilka dni temu tak podawały media. Czy tak jest, nie wiem. W każdym bądź razie bardzo bym prosił o przedstawienie informacji o sytuacji, jaka panuje w Państwowym Instytucie Geologicznym.

Jeśli można, prosiłbym pana ministra o zabranie głosu a potem ja bym zadał (pewnie grupa posłów też) jakieś pytania szczegółowe.

Przewodniczący poseł Stanisław Żelichowski (PSL):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, główny geolog kraju Sławomir Brodziński:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Dobry wieczór Wysokiej Komisji.

Będę miał pewne wątpliwości, jak odpowiedzieć na te pytania, gdyż nie są mi znane fakty świadczące o bieżących problemach z wypełnianiem zadań przez Państwowy Instytut Geologiczny ani przez Państwową Służbę Geologiczną, ani też przez Państwową Służbę Hydrogeologiczną. W związku z tym, mam nadzieję (jeśli mogę tak powiedzieć), że uzyskam od pana przewodniczącego i od pań i panów posłów informacje, które uzasadnią alarmistyczny ton, który był zastosowany w związku ze zwołaniem tego dzisiejszego posiedzenia Komisji.

Oczywiście, po uzyskaniu takowych informacji, podejmę stosowne działania.

Planowałem, nie ukrywam (nie wiem, czy pan przewodniczący na to się zgodzi), abyśmy ustosunkowali się do tej części merytorycznej, czyli powiedzieli coś na temat wypełniania zadań przez Państwową Służbę Geologiczną i Państwową Służbę Hydrogeologiczną, jako że nie mam nic więcej do dodania na temat zmiany na stanowisku dyrektora Państwowego Instytutu Geologicznego. To, co było do powiedzenia, powiedziałem wcześniej, na poprzednim posiedzeniu Komisji. Poza tym, ta informacja jest informacją udostępnioną także mediom.

Natomiast nie zgodzę się z wystąpieniem pana posła Oriona Jędryska, że przedłużała się sprawa powołania nowego dyrektora PIG. Osoba kierująca, tutaj zresztą obecny – pan Roman Smółka, została powołana następnego dnia po dniu odwołania pana prof. Nawrockiego a w tej chwili, zgodnie z ustawą o instytutach naukowo-badawczych, trwa konkurs na wyłonienie nowego dyrektora Państwowego Instytutu Geologicznego.

Wszystko odbywa się *lege artis* i nie widzę tutaj najmniejszego problemu w tym zakresie.

Natomiast, jeśli chodzi o inne kwestie, dotyczące już pracy służb geologicznych to, jeśli można, chętnie się do nich odniesiemy, szczególnie w kontekście – jakby to nazwać – tego „zagrożenia" interesów państwa, o których wspomniano we wstępie. Wydaje nam się wszakże, iż dotychczasowe regulacje dotyczące rozporządzania informacją geologiczną przysługujące Skarbowi Państwa oraz ochrony tej informacji, są dobrze regulowane w dotychczasowym prawie geologicznym i górniczym z 2011 r. i w dwóch rozporządzeniach wynikających z tego prawa w sprawie gromadzenia i udostępniania informacji geologicznej i w sprawie korzystania z informacji geologicznej za wynagrodzeniem. To jest pakiet z 2011 r., który będzie zastąpiony w najbliższym czasie, bo od 1 stycznia 2015 r., pewnymi zmianami wynikającymi z noweli prawa geologicznego i górniczego, co miało miejsce w roku 2014, ze znacznie poszerzonym zakresem rozporządzeń, dotyczących m. in. kwestii dostępu do informacji jak i danych geologicznych.

O czym, jeśli pan przewodniczący pozwoli, powiemy szczegółowiej, jako że faktycznie pewne niedoskonałości (trudno mi oceniać ustawę z 2011 r.) miały i mają jeszcze miejsce z tego powodu, że ta ustawa jeszcze funkcjonuje i funkcjonować będzie do końca tego roku. One zostały dostrzeżone zarówno przez pracowników ministerstwa, jak i również – czego nie można ukryć, bo sytuacja była mocno nagłośniona – w ramach raportu Najwyższej Izby Kontroli.

W naszym przekonaniu w obecnej sytuacji, ten problem będzie rozwiązany w najbliższym czasie. I tak, od strony legislacyjnej chciałbym (jeśli pan przewodniczący pozwoli), żeby o tych zmianach, które zapobiegną w przyszłości (już niedługiej, bo od 1 stycznia) tym problemom, o których mówię, powiedział kilka zdań pan dyrektor Miland a od strony praktycznej, jak to się odbywa w PIG, w Państwowej Służbie Geologicznej – pan dyrektor Przybycin.

Przewodniczący poseł Stanisław Żelichowski (PSL):

Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Geologii i Koncesji Geologicznych MŚ Rafał Miland:

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, szanowni państwo, ustawa z dnia 11 lipca 2014 r., czyli ustawa o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze, w tej kwestii, która jest przedmiotem dzisiejszego posiedzenia, czyli w kwestii dotyczącej informacji geologicznej, przede wszystkim doprecyzowuje terminy przekazywania informacji geologicznej przez przedsiębiorców, którzy tę informację pozyskują.

Zgodnie z tymi nowymi regulacjami, przedsiębiorcy będą mieli 14 dni na przekazanie informacji geologicznej w postaci danych geologicznych, które zostały pozyskane w związku z wykonywaniem robót geologicznych z otworów wiertniczych i uzyskane z regionalnego prowadzenia badań budowy geologicznej kraju oraz dotyczącej określenia warunków hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich.

Ustawa wprowadza również okres 60 dni na przekazanie uzyskanych próbek geologicznych dotyczących kopalin objętych prawem własności górniczej Skarbu Państwa (a więc m.in. węglowodorów, czyli tych najważniejszych, ale też wszystkich innych objętych prawem własności górniczej) i 14 dni od uzyskania wyników próbek, czyli już opróbowania, dotyczących kopalin objętych własnością górniczą.

Dodatkowo ustawa wprowadza system GEOINFONET, czyli system informatyczny, który ma służyć przekazywaniu bieżącemu wyników parametrów z wydobywania kopalin, szczególnie dotyczy to węglowodorów.

Tak więc, te podstawowe elementy, które dotyczą przekazywania danych i ich gromadzenia przez Instytut, zostały już tą nową ustawą objęte.

Oczywiście, będą wydane nowe rozporządzenia, które będą precyzowały te postanowienia ustawowe.

Dodatkowo trzeba wspomnieć, że Państwowy Instytut Geologiczny wspólnie z Ministerstwem Środowiska rozpoczął pracę nad przygotowaniem systemu GEOINFONET, który będzie wdrażany zgodnie z terminem ustawowym.

Przewodniczący poseł Stanisław Żelichowski (PSL):

Bardzo proszę, pan profesor.

Zastępca dyrektora Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, dyrektor ds. państwowej służby geologicznej Andrzej Przybycin:

Bardzo dziękuję.

Panie przewodniczący, szanowni państwo, Państwowy Instytut Geologiczny obchodzi w tym roku 95 lat, jesteśmy instytucją, która ma ugruntowaną tradycję w polskiej geologii.

Została powołana na wniosek posłów Sejmu II Rzeczypospolitej i od 1911 r. wykonuje zadania państwa w zakresie geologii, pełni funkcję Państwowej Służby Geologicznej i Państwowej Służby Hydrogeologicznej. To Państwowy Instytut Geologiczny może się pochwalić największymi odkryciami złóż w Polsce w zakresie miedzi, srebra na Dolnym

Śląsku, węgla brunatnego (wszystkie powojenne złoża), siarki rodzimej w rejonie Tarnobrzegu, soli potasowej i kamiennej, węgla kamiennego Lubelskiego Zagłębia Węglowego.

Instytut pełni rolę Państwowej Służby Geologicznej na podstawie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze. I tutaj bardzo ważną dla nas datą jest 1 stycznia 2012 r., kiedy to weszła w życie nowa ustawa – Prawo geologiczne i górnicze, która w rzeczywisty sposób umocowała prawnie Państwową Służbę Geologiczną w Państwowym Instytucie Geologicznym. Do tej pory zakres zadań wykonywanych przez PIG był bardzo ograniczony – w zasadzie tylko do zarządzania geoinformacją, natomiast pozostałe zadania były zamawiane przez Ministra Środowiska na drodze wyłaniania wykonawców, zgodnie z prawem zamówień publicznych. Państwowy Instytut Geologiczny był jedną z instytucji, która mogła się ubiegać o wykonywanie tych zadań, co powodowało, że nie zawsze efekty tych badań były satysfakcjonujące.

Zadania Państwowej Służby Geologicznej są zdefiniowane w ustawie – Prawo geologiczne i górnicze. Do najważniejszych należy wykonywanie zadań zmierzających do rozpoznania budowy geologicznej kraju, w tym odnowienia bazy surowcowej, ustalania zasobów złóż, ochrony środowiska, prowadzenie Centralnego Archiwum Geologicznego, gromadzenie, udostępnianie, przetwarzanie, archiwizowanie danych geologicznych, prowadzenie baz danych geologicznych, sporządzanie krajowego bilansu zasobów kopalin, przygotowywanie materiałów na przetargi na koncesje węglowodorowe, koordynowanie, wykonywanie prac z zakresu kartografii geologicznej, prowadzenie rejestru obszarów górniczych, koordynowanie zadań z zakresu ochrony georóżnorodności geologii środowiskowej oraz rozpoznawanie i monitorowanie zagrożeń geologicznych.

Drugim istotnym członem Państwowego Instytutu Geologicznego jest Państwowa Służba Hydrogeologiczna, której podstawą działania jest ustawa – Prawo wodne. Zgodnie z art. 102 prawa wodnego Państwowa Służba Hydrogeologiczna wykonuje zadania państwa na potrzeby rozpoznawania, bilansowania i ochrony wód podziemnych w celu racjonalnego ich wykorzystywania przez społeczeństwo oraz gospodarkę. Państwowa Służba Hydrogeologiczna jest nadzorowana przez Ministra Środowiska działającego przy pomocy Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Natomiast Państwowa Służba Geologiczna – o czym nie wspomniałem – jest nadzorowana przez Ministra Środowiska działającego przy pomocy Głównego Geologa Kraju, który dzisiaj tutaj jest z nami.

Zadania Państwowej Służby Hydrogeologicznej to: wykonywanie pomiarów obserwacji badań hydrogeologicznych w sieci obserwacyjno-badawczej wód podziemnych, obejmujących ponad 800 punktów badawczych, prowadzenie monitoringu wód podziemnych w strefach granicznych Rzeczypospolitej Polskiej, w tym oszacowanie kierunków przepływu wód podziemnych w obszarach transgranicznych, ocena stanu ilościowego i jakościowego wód podziemnych, rozpoznanie i ochrona zbiorników wód podziemnych o strategicznym znaczeniu dla gospodarki wodnej kraju, koordynacja, nadzór i wykonywanie seryjnych cyfrowych map hydrogeologicznych, gromadzenie informacji o zasobach i poborze wód podziemnych, ocena bieżącej sytuacji hydrogeologicznej kraju i prognozowanie jej zmian.

I tutaj chciałbym państwu pokazać aktualny schemat organizacyjny. Jesteśmy po reorganizacji, która miała miejsce w połowie tego roku. Możemy tutaj wyróżnić pion do spraw geoinformacji, drugi to pion Państwowej Służby Geologicznej, trzeci jest to pion Państwowej Służby Hydrogeologicznej, następnie pion ekonomiczny, mniejszy znacznie pion naukowy i ostatni pion – współpracy i promocji.

Siedziba Państwowego Instytut Geologicznego mieści się w Warszawie. Mamy sześć oddziałów regionalnych: w Gdańsku, w Szczecinie, we Wrocławiu, w Sosnowcu, w Krakowie i w Kielcach oraz samodzielną pracownię w Lublinie.

Proszę państwa, teraz zadania PSG i PSH w aspekcie zrównoważonego gospodarowania środowiskiem naturalnym. Tu bez komentarza pokażę te slajdy, ponieważ jest tego dość dużo.

Przechodzę teraz do rzeczy, która wydaje nam się, że jest najważniejsza w tej informacji zapraszającej nas na dzisiejsze posiedzenie. Chodzi o geoinformację, dane, informację geologiczną.

A zatem jednym z zadań jest prowadzenie Centralnego Archiwum Geologicznego. Obecnie nosi ono nazwę Narodowego Archiwum Geologicznego. Zasoby, które przechowujemy to 200 tys. arkuszy map, 404 tys. różnych dokumentów (dokumentacji geologicznej, geologicznych projektów), 726 354 skrzynek z rdzeniami wiertniczymi. W każdej ze skrzynek znajduje się metrowy odcinek rdzenia lub próby okruchowe z danego odcinka, jeżeli nie było on rdzeniowany. Wszystko jest skatalogowane. Każda skrzynka jest opatrzona kodem kreskowym. Mamy odpowiednie skanery, które pozwalają to zlokalizować. Właśnie tak wygląda przechowywanie map, dokumentacji, opracowań geologicznych. W ten sposób wyglądają nasze magazyny rdzeni w Halinowie, w Hołownie.

To, co planujemy, to jest centralizacja archiwów próbek. Mamy Centralne Archiwum Próbek w Leszczach koło Kłodawy i tam planujemy wybudowanie magazynu wysokiego magazynowania, gdzie sukcesywnie będziemy zwozić wszystkie rdzenie z pozostałych magazynów, zostawiając 1-2 magazyny (prawdopodobnie Hołowno i Halinów) jako magazyny rezerwowe.

Naszym celem i marzeniem jest wyposażenie tego centralnego magazynu w nowoczesną aparaturę badawczą, która pozwoli zeskanować te rdzenie, prześwietlić tak, żeby mieć trójwymiarowy elektroniczny obraz tych rdzeni, aby nie trzeba było jeździć każdorazowo do magazynu rdzeni, żeby je badać, oglądać, opisywać, tylko część tych rzeczy można było wykonywać drogą elektroniczną. Zaoszczędzi to wiele środków, który wydawane są na rozkładanie tych skrzynek. To jest bardzo prosta praca, ale – niestety – bardzo czasochłonna i kosztowna.

Kolejny slajd pokazuje jak wygląda poziom korzystania z informacji geologicznej na przestrzeni od 2005 r. do 2013 r., w następujących kategoriach: rozpatrzenie wniosków o wgląd i udostępnianie informacji geologicznej, liczba udostępnionej dokumentacji geologicznej oraz kart otworów, liczba udostępnionych arkuszy map. Jak widać, w rozpatrywanych wnioskach o udostępnienie jest tendencja wzrostowa z lekką zapaścią w 2012 r., ale już rok 2013 jakby jest odbiciem. Również w pozostałych kategoriach mamy tutaj w zasadzie ten poziom dosyć wyrównany.

Centralna Baza Danych Geologicznych to kolejne ważne zadanie, Akumulujemy, zbieramy i udostępniamy wszelkie dane geologiczne. To znaczy digitalizujemy również te dokumentacje, wyjmujemy z nich dane geologiczne, pomiary, wszelkie wartości dotyczące złóż, ładujemy do baz i potem one mogą być udostępniane. Na przykład przeglądarka dotycząca otworów wiertniczych ma 300 tysięcy odsłon rocznie. W tej chwili jest również aplikacja mobilna na tablety, na telefony komórkowe.

Kolejną taką bazą jest Centralna Baza danych Hydrogeologicznych – Bank HYDRO, gdzie mamy dane o ponad 140 tys. ujęć wód podziemnych.

Następnie System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych MIDAS, gdzie mamy informacje o każdym złożu, jego historii i jego lokalizacji, wszelkie dane dotyczące zasobów, również dokumentów koncesyjnych, które dotyczyły danego złoża.

Naszym zadaniem od sześćdziesięciu lat (akurat w tym roku obchodzimy skromnie taką rocznicę) jest bilansowanie zasobów złóż kopalin, wydawanie bilansu zasobów złóż kopalin. Tutaj, na stole prezydialnym leży najnowszy bilans zasobów – przekazałem go na ręce pana przewodniczącego. Oczywiście, był przesłany do Sejmu, bo co roku otrzymujecie państwo taki bilans od Państwowej Służby Geologicznej.

Kolejna informacja dotyczy bazy wód podziemnych zaliczonych do kopalin – Bank Danych Wód Podziemnych Zaliczonych do Kopalin. Są to dane o wszystkich złożach wód leczniczych, termalnych, solanek, które zostały udokumentowane.

Surowce energetyczne – proszę państwa, prowadzimy szereg projektów surowcowych. Oczywiście, w tej chwili tym najważniejszym dla nas jest poszukiwanie gazu w łupkach. W tej chwili prowadzimy czternaście projektów dotyczących m.in. bilansowania zasobów złóż w łupkach, ochrony środowiska związanej z poszukiwaniem, wydobywaniem gazu z łupków, nowych technologii, które mogą polepszyć udostępnianie tych złóż, bo wiemy, że cały czas ten sukces jest przed nami.

Jeśli chodzi o zasoby węgla kamiennego – prowadzimy weryfikację złóż węgla kamiennego w Górnośląskim i Lubelskim Zagłębiu Węglowym. Prowadzimy również badania

– wiercenia, które mają na celu przedeksploatacyjne odmetanowienie pokładów węgla otworami powierzchniowymi.

W zakresie węgla brunatnego – jak wspomniałem – wszystkie złoża powojenne były odkryte przez Państwowy Instytut Geologiczny. Określamy zasoby geologiczne tych złóż. Rozpoznajemy perspektywy, możliwości udostępniania nowych złóż.

Surowce metaliczne, tu też zrobiliśmy takie jakby odświeżenie, nową ocenę możliwości występowania cechsztyńskiej mineralizacji złóż miedziowo-srebrowych na terenie województwa lubuskiego i wielkopolskiego.

Jeśli chodzi o surowce metaliczne jest duże zapotrzebowanie zgłaszane przez całą Unię Europejską na metale ziem rzadkich. Mamy również otwarty projekt poszukiwawczy dotyczący poszukiwania metali ziem rzadkich w obrębie intruzji na platformie wschodnioeuropejskiej.

I tak mógłbym, panie przewodniczący, jeszcze dosyć długo.

Prowadzimy działania informacyjne, konferencje, wydajemy Przegląd Geologiczny, książki, prowadzimy strony internetowe „geologia samorządowa", „serwis informacyjno-edukacyjny" dla geologów szczebla administracji samorządowej.

Dziękuję bardzo za uwagę.

Przewodniczący poseł Stanisław Żelichowski (PSL):

Bardzo dziękuję.

Czy pan minister chce jeszcze coś dodać?

Podsekretarz stanu w MŚ Sławomir Brodziński:

Tak, jeśli można to jeszcze dwie informacje, które będą korespondowały z tym, co zostało zawarte w piśmie o dzisiejsze spotkanie.

Mianowicie, chciałbym (jeśli pan przewodniczący pozwoli), aby głos zabrał pan kierownik PIG, pan Roman Smółka w sprawie rzekomego skrajnie negatywnego ocenienia przez Najwyższą Izbę Kontroli działań Państwowego Instytutu Geologicznego, jeżeli można.

Przewodniczący poseł Stanisław Żelichowski (PSL):

Bardzo proszę.

Kierownik Państwowego Instytutu Geologicznego, I zastępca dyrektora – dyrektor ds. geoinformacji Roman Smółka:

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, funkcję obecną sprawuję od dwóch miesięcy a od dwóch lat pracuję konkretnie w tym pionie w Państwowym Instytucie Geologicznym, a więc w zakresie geoinformacji i zarządzania zarówno danymi dotyczącymi próbek geologicznych (tych, przyjmowanych do Centralnego Archiwum Geologicznego) ale i tych danych w postaci cyfrowej, a więc wszelkich baz danych.

Są to naprawdę ogromne zasoby – jak państwo mieliście okazję się przekonać. Tych próbek geologicznych z otworów geologicznych jest też naprawdę ogromna ilość – ponad 730 m tych próbek.

Jednym z zarzutów, choć właściwie nie zarzutów (bo trudno się zgodzić z takim wnioskiem) tylko pewnych uchybień, skierowanych przez Najwyższą Izbę Kontroli do Narodowego Archiwum Geologicznego (którym ja też zarządzałem) była próba niewłaściwej weryfikacji lub oceny jakościowo-ilościowej próbek, które są dostarczane przez przedsiębiorców.

Sposób postępowania z próbkami geologicznymi reguluje rozporządzenie ministra z 15 grudnia i tę nieprawidłowość, którą NIK wskazał, skomentowaliśmy bardzo szybko, iż trzeba ją rozpatrywać w kontekście uchwały zespołu orzekającego NIK (bo, oczywiście odwołaliśmy się od tej uwagi) Komisji Rozstrzygającej NIK z dnia 16 lipca 2013 r. W pkt. 2 tego orzeczenia NIK „uwzględnił w części zastrzeżenia dotyczące niedokonywania weryfikacji jakościowo-ilościowej próbek geologicznych…" – cytuję z tej uchwały zespołu orzekającego NIK – „…w tym rdzeni wiertniczych przekazywanych przez przedsiębiorców do Centralnego Archiwum Geologicznego".

Jeżeli rozpatrzy się ten punkt bardzo dokładnie z Informacją o wynikach kontroli, to okazuje się, że na str. 17 zespół orzekający wpisał: „wniosek pokontrolny nr 3 skreśla" czyli zasadniczo zmienia sposób patrzenia na postępowania z próbkami geologicznymi.

Oczywiście, to prawo, które do tej pory nas obowiązywało, czyli z 2011 r., i obecne zmiany będą bardzo mocno doprecyzowały sposób postępowania z tymi próbkami. Jednak my w Instytucie, zaraz po kontroli NIK, odpowiednim zarządzeniem w 2013 r. wprowadziliśmy procedurę jeszcze bardziej dokładnego postępowania z próbkami geologicznymi. A więc, jest specjalny zespół, który – w momencie kiedy przedsiębiorca zgłasza potrzebę czy zgłasza chęć rozliczenia się z próbkami geologicznymi – jedzie na miejsce i weryfikuje to całościowo od poziomu jakościowego i ilościowego.

Tak więc ta „skrajnie negatywna ocena" nijak się ma w stosunku do dokumentacji i w stosunku do tego raportu i tej uchwały, którą tu zacytowałem. Ta procedura jest bardzo mocno przestrzegana teraz w PIG.

Nie znaleźliśmy i nie mamy na dzisiaj takiej informacji i wiedzy w Państwowym Instytucie Geologicznym, żeby sposób postępowania czy to z danymi cyfrowymi, czy z danymi w postaci próbek geologicznych był w jakikolwiek sposób naruszony. Tak więc, przestrzegamy ściśle przepisów i na dobrą sprawę na dzisiaj ja nie mam żadnej innej wiedzy na ten temat.

To tyle z mojej strony.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Żelichowski (PSL):

Dziękuję.

To wszystko, panie ministrze, tak?

Podsekretarz stanu w MŚ Sławomir Brodziński:

Jeszcze ostatnia sprawa, jeśli pan przewodniczący pozwoli: „potencjalne ogromne straty Skarbu Państwa w zakresie gospodarki geologiczno-surowcowej", to jest ostatni z tych tematów, który – jak rozumiem – został uwzględniony jako argument do dzisiejszego spotkania.

Zacznę może w ten sposób – zgodnie z art. 100 ust. 1 prawa geologicznego i górniczego zasadą jest nieodpłatne korzystanie z informacji geologicznej przysługujące Skarbowi Państwa, wszakże – i to powinniśmy podkreślić to „wszakże" – z poniższymi wyjątkami. I te wyjątki, delikatnie mówiąc, stanowią bardzo szeroki obszar aktywności, czyli „z wyjątkami, kiedy zawarcie z Ministrem Środowiska umowy o korzystaniu z informacji geologicznej za wynagrodzeniem jest wymagane…" – tu jest wymienionych szereg sytuacji, ale przede wszystkim – „…w celu wykonywania działalności w zakresie wydobywania kopalin ze złóż".

Krótko mówiąc, kiedy celem jest wydobywanie kopalin ze złóż, wtedy – oczywiście – ta informacja geologiczna jest pozyskiwana przez inwestorów za wynagrodzeniem.

I tutaj chciałbym się odwołać (czego zrobić nie mógł pan dyrektor) do danych dotyczących dochodów Skarbu Państwa z tytułu „rozporządzanie informacją geologiczną na podstawie zawartych umów" w latach 2005-2013, bo te środki zbierane są przez ministerstwo i przekazywane do budżetu państwa. I tak, w roku 2005 zostało zawartych 68 umów na rozporządzanie informacją geologiczną na łączną kwotę 7450 tys. zł. I te kwoty przez lata 2005, 2006 aż do roku 2013 rosły: z tych 7450 tys. zł w 2005 r. do 36.500 tys. zł w roku ubiegłym, w związku z 22 umowami.

Był pewien pik w roku 2011 opiewający na kwotę dochodu do budżetu państwa prawie 67.000 tys. zł, a wynikało to z pewnego zaniepokojenia potencjalnych inwestorów nową ustawą, więc woleli tą dokumentację wcześniej wykupić, a także z jednorazowej spłaty rat przez kombinat górniczo-hutniczy miedzi, które były rozłożone, a z jakiegoś powodu kombinat zdecydował się spłacić to jednorazowo. Jednak generalnie rzecz biorąc w ostatnich latach możemy mówić, że te kwoty zdecydowanie przewyższają 30.000 tys. zł i rosną.

I jest to właściwie jedyny konkret, o którym mógłbym tu powiedzieć, jako odpowiedź na te „ogromne straty Skarbu Państwa w zakresie gospodarki geologiczno-surowcowej", szczególnie w związku z tą pierwszą częścią tego określenia, czyli „geologiczno-".

To tyle, jako próba odpowiedzi na uwagi, które zostały zgłoszone.
Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Żelichowski (PSL):
Dziękuję.
Otwieram dyskusję.
Zgłasza się pani poseł Niedziela, bardzo proszę.

Poseł Dorota Niedziela (PO):
Panie przewodniczący, panie ministrze, bardzo dziękuję za wyjaśnienia.
Myślę, że są one bardzo wyczerpujące, czterdzieści minut odpowiedzi na pytania po niedawnej informacji dotyczącej tematów geologicznych i przyszłej, za dwa miesiące (bo w grudniu mamy takie spotkanie, jak wynika z planu pracy) wydają się wyczerpujące.
Składam zatem wniosek formalny o zakończenie dyskusji.

Poseł Mariusz Orion Jędrysek (PiS):
To żart jakiś?
To chyba żart.

Przewodniczący poseł Stanisław Żelichowski (PSL):
Bardzo proszę, jest wniosek formalny, przegłosujemy.
Kto z państwa…
Ma pani wniosek odwrotny, tak?

Poseł Anna Paluch (PiS):
Dziękuję, panie przewodniczący.
Ja sobie pozwolę złożyć wniosek przeciwny do wniosku pani poseł Niedzieli. Jeszcze nie zaczęliśmy dyskusji, jeszcze nie zadaliśmy ani jednego pytania…

Poseł Dorota Niedziela (PO):
Ja przepraszam, pani poseł, ale my rozpoczęliśmy posiedzenie o 19.00 a pani przyszła później.
My rozpoczęliśmy dyskusję i to była odpowiedź na wystąpienie pana posła Jędryska.

Poseł Anna Paluch (PiS):
Panie przewodniczący, czy to będą takie dialogi przez mikrofon?

Przewodniczący poseł Stanisław Żelichowski (PSL):
Bardzo proszę, teraz pani poseł Paluch ma głos.

Poseł Anna Paluch (PiS):
Dziękuję bardzo.
Jakiś elementarny porządek w debacie nam się należy.
Tak więc, jeszcze na dobre nie zaczęliśmy zadawać pytań, a pani poseł już chce nas tutaj „ścinać". Dlatego ja pozwolę sobie złożyć wniosek przeciwny.
Uważam, że dyskusja powinna zostać kontynuowana.
Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Żelichowski (PSL):
Bardzo proszę sekretariat Komisji o policzenie głosów.
Kto z państwa jest za wnioskiem…

Poseł Mariusz Orion Jędrysek (PiS):
Panie przewodniczący, ja jeszcze nie zadałem pytania wszystkim, przecież to było zagajenie.
No nie, tak się nie prowadzi…

Przewodniczący poseł Stanisław Żelichowski (PSL):
Dałem panu głos.

Poseł Mariusz Orion Jędrysek (PiS):
Nie, ja się nie zgadzam na żadne głosowanie, tylko chcę zadać pytanie szefowi ABW, który nie zdążył zabrać głosu…

Przewodniczący poseł Stanisław Żelichowski (PSL):
Kto z pań posłanek i panów posłów…

Poseł Mariusz Orion Jędrysek (PiS):
Nie ma głosowania, to jest niemożliwe…

Przewodniczący poseł Stanisław Żelichowski (PSL):
…jest za przyjęciem wniosku pani poseł Niedzieli o zakończenie prac Komisji…

Poseł Mariusz Orion Jędrysek (PiS):
Pani poseł Niedziela może sobie wyjść.

Przewodniczący poseł Stanisław Żelichowski (PSL):
…bardzo proszę o podniesienie ręki.
Kto jest zdania przeciwnego?
Kto wstrzymał się od głosu?
Bardzo proszę o wynik.

Sekretarz Komisji Bartosz Bąk:
8 posłów za, 6 przeciw, 3 posłów wstrzymało się od głosu.

Przewodniczący poseł Stanisław Żelichowski (PSL):
Dziękuję.
Kończymy posiedzenie Komisji.
Dziękuję wszystkim.